

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล  
ของอาจารย์ (n = 13)

| ด้านการวัดผลประเมินผล  | $\bar{X}$ | S.D  | ระดับที่เ้องการ | ลำดับที่ |
|--|-----------|------|-----------------|----------|
| 1. มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาไว้อย่างชัดเจน                 | 4.62      | .65  | มาก             | 1        |
| 2. มีการประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม  | 4.54      | .51  | มาก             | 2        |
| 3. มีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบดีกว่าการวัดผลโดยการใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว | 4.15      | 1.06 | มาก             | 3        |
| 4. มีการประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพที่เป็นจริง                                | 4.05      | .61  | มาก             | 4        |
| 5. มีการประเมินการสอนของอาจารย์ทุกรายวิชา  | 3.95      | .64  | มาก             | 5        |

จากความคิดเห็นของอาจารย์ แสดงในตารางที่ 4.13 แสดงว่า อาจารย์เห็นด้วยทุกประเด็นเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของอาจารย์ซึ่งอยู่ในระดับปฏิบัติมาก เรียงลำดับ 3 ลำดับแรกได้ดังนี้

1. อาจารย์มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาไว้อย่างชัดเจน
2. อาจารย์มีการประเมินผลการเรียนด้วยความยุติธรรม
3. อาจารย์มีการประเมินผลที่หลากหลายรูปแบบดีกว่าการวัดผลโดยการใช้แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว

#### 4.3 ด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม

แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรมและจริยธรรม โดยแสดงค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และจัดระดับที่พึงประสงค์



ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรมและจริยธรรม  
ของนักศึกษา (n = 164)

| ด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม                        | $\bar{X}$ | S.D | ระดับที่ต้องการ | ลำดับที่ |
|---|-----------|-----|-----------------|----------|
| 1. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ                           | 4.07      | .71 | มาก             | 3        |
| 2. อาจารย์มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา                      | 4.02      | .64 | มาก             | 6        |
| 3. อาจารย์อุทิศเวลาให้กับงานและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา | 4.05      | .70 | มาก             | 5        |
| 4. อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นและเป็นกันเองกับนักศึกษา      | 4.07      | .70 | มาก             | 3        |
| 5. อาจารย์มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการสอน | 4.13      | .69 | มาก             | 2        |
| 6. อาจารย์มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา          | 4.19      | .69 | มาก             | 1        |
| 7. อาจารย์มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างเสมอภาคและไม่ลำเอียง  | 4.02      | .70 | มาก             | 6        |

จากตารางที่ 4.14 แสดงว่านักศึกษาต้องการอยู่ในระดับที่พึงประสงค์มาก และเห็นด้วยทุกประเด็นซึ่งควรจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์กำหนดบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งสามารถเรียงลำดับความสำคัญ 5 ลำดับ ดังนี้

1. อาจารย์มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา
2. อาจารย์มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการสอน
3. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
4. อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นและเป็นกันเองกับนักศึกษา
5. อาจารย์อุทิศเวลาให้กับงานและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา



ตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพการสอนด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรมและจริยธรรม  
ของอาจารย์ (n=13)

| ด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม                        | $\bar{X}$ | S.D | ระดับที่พึงการ | ลำดับที่ |
|---|-----------|-----|----------------|----------|
| 1. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ                           | 4.62      | .65 | มากที่สุด      | 1        |
| 2. อาจารย์มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา                      | 4.62      | .65 | มากที่สุด      | 1        |
| 3. อาจารย์อุทิศเวลาให้กับงานและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา | 4.46      | .51 | มาก            | 6        |
| 4. อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นและเป็นกันเองกับนักศึกษา      | 4.46      | .51 | มาก            | 6        |
| 5. อาจารย์มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการสอน | 4.62      | .50 | มากที่สุด      | 1        |
| 6. อาจารย์มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา          | 4.62      | .50 | มากที่สุด      | 1        |
| 7. อาจารย์มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างเสมอภาคและไม่ลำเอียง  | 4.54      | .51 | มากที่สุด      | 5        |

จากตารางที่ 4.15 แสดงว่าอาจารย์ต้องกวดขันในระดับปฏิบัติมากและเห็นด้วยทุกประเด็น ซึ่งควรจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์กำหนดบัณฑิตที่พึงประสงค์ ด้านบุคลิกลักษณะ คุณธรรม และจริยธรรม สามารถเรียงลำดับความสำคัญ 5 ลำดับ ดังนี้

1. อาจารย์มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ
2. อาจารย์มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา
3. อาจารย์มีความตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านการสอน
4. อาจารย์มีความกระตือรือร้นและเอาใจใส่ต่อนักศึกษา
5. อาจารย์มีการปฏิบัติต่อนักศึกษาอย่างเสมอภาคและไม่ลำเอียง

ผลการสังเคราะห์จากแบบสอบถามข้างต้นของนักศึกษาและอาจารย์ ที่มีต่อการพัฒนาระบบการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตคณะวิทยาการจัดการที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการเรียนการสอนที่นักศึกษา อาจารย์ มีความเห็นสอดคล้องกัน และมีความต้องการ ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนและมีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มย่อย จึงนำผลสรุปสังเคราะห์ของข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตลอดจนปัญหาสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การจัดการเรียนการสอนวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ได้ดังนี้



1. **นักศึกษา** ถึงแม้ว่าวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมีการรับนักศึกษาเข้าเรียนในระดับปริญญาตรี ทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ โดยการสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ว่านักศึกษามีความสนใจที่จะเรียนต่อในสาขาใด ไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมและความรู้ความสามารถของนักศึกษา โดยเฉพาะ นักศึกษาภาคปกติ จะเห็นได้ว่านักศึกษาในสาขาวิชาการบัญชีที่เปิดสอน ในภาคเรียนที่ 1 ของ ปีการศึกษา 2548 นักศึกษาส่วนใหญ่มาจากหลายชนเผ่า พูดภาษาไทยไม่ชัด มีฐานความรู้พื้นฐาน และวิชาชีพในระดับอนุปริญญายังไม่เพียงพอ ที่จะเรียนต่อในระดับปริญญาตรีสาขา การบัญชี นักศึกษาเลือกเรียนในสาขาวิชาการบัญชีจำเป็นต้องมีทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ จากสภาพการ เรียนการสอนในปัจจุบัน ถึงแม้ว่าวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนจะรับนักศึกษาภาคปกติมาโดยการสำรวจ ความต้องการของท้องถิ่นก็ตาม นักศึกษามาจากหลายชนเผ่า นักศึกษาที่มีความภาคภูมิใจมากที่ได้ เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นภาคเรียนแรกที่นักศึกษา เข้ามาเรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งต่างจากระดับอนุปริญญาที่เคยเรียนมา นักศึกษาไม่กล้าแสดง ออกในชั้นเรียน ยังปรับตัวเองไม่ทันกับการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ซึ่งการเรียนระดับ อุดมศึกษานักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เมื่อเป็นเช่นนี้นักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนา ตนเองและปรับตัวเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษามากขึ้น กิจกรรมเสริมหลักสูตร จะช่วยให้นักศึกษาได้รู้จักคิดรู้จัก วิเคราะห์ แก้ปัญหา เพิ่มประสบการณ์และสร้างจิตสำนึกให้กับ นักศึกษามีความผูกพันและรักท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

นักศึกษภาคปกติวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน เป็นความคาดหวังของคนในพื้นที่แม่ฮ่องสอนอย่าง มาก เพราะคิดว่าเมื่อลูกหลานของคนในพื้นที่แม่ฮ่องสอน สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายหรือระดับ ปวส ก็ไม่จำเป็นต้องส่งลูกหลานไปเรียนในสถาบันการศึกษาอื่น ที่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายสูง ปัจจุบันนักศึกษภาคปกติทุกคนจึงเป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัย ในการทำกิจกรรม บริการวิชาการเพื่อท้องถิ่นและชุมชนทุกอย่าง เพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย เมื่อ เป็นเช่นนี้ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมบริการวิชาการแก่ท้องถิ่น จำเป็นต้อง พัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นให้กับนักศึกษาต่อไป

ถ้ารับนักศึกษภาคพิเศษจะมีความพร้อมมากกว่านักศึกษภาคปกติ ในการเลือกเรียนของ แต่ละสาขาวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีงานทำและมีตำแหน่งหน้าที่การงาน จะเลือกเรียนในสาขาที่ตนเองจะนำไปพัฒนางานในตำแหน่งหน้าที่การงาน จึงมีความสนใจและความพร้อมของการเรียน อย่างมากและพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ถึงแม้ว่าวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนจะไม่สามารถคัดเลือกนักศึกษา เข้าเรียนก็ตาม นักศึกษาที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่รับช่วงมาจากการ เปิดสอนในจังหวัดแม่ฮ่องสอนของปีการศึกษา 2545 2546 และปีการศึกษา 2547 นักศึกษาส่วนใหญ่มีตำแหน่งหน้าที่การงานและมีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเอง จึงเห็นความสำคัญและจำเป็นที่



ต้องศึกษา คาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะด้านประสบการณ์วิชาชีพที่ควรจะได้รับในระหว่างเรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองและช่วยเหลือท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักศึกษาภาคพิเศษมีส่วนช่วยเหลือให้วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมีความเจริญก้าวหน้า มุ่งตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและพร้อมที่จะเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่นที่สมบูรณ์ในอนาคตต่อไป

สิ่งที่นักศึกษาภาคปกติหรือภาคพิเศษต้องการ การพัฒนาการเรียนการสอนและสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอน ที่บ่งชี้ว่ามีกิจกรรมการสอนที่มุ่งให้นักศึกษาเป็นคนที่ มีความรู้ ความคิด สามารถวิเคราะห์ แก้ปัญหาและทักษะปฏิบัติด้านวิชาชีพ ตลอดจนด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทย - ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อที่เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ และสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนขึ้นอยู่กับแผนการเรียน ในแต่ละภาคเรียนว่ามีรายวิชาใดที่เปิดสอน โปรแกรมวิชาก็จะให้อาจารย์ที่รับผิดชอบสอนในรายวิชานั้น ไปสอนแต่ละภาคเรียนหมุนเวียนอาจารย์ไปสอน ปัญหาของการไปสอนที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนก็คือ อาจารย์ที่ไปสอนต้องเป็นคนที่เสียสละอย่างมาก เพราะต้องเดินทางไปพักค้างคืน ทำให้เสียเวลาและความเป็นส่วนตัว แต่ก็พอใจที่จะไปสอน สภาพการจัดการเรียนการสอนที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนต่างจากวิทยาเขตเวียงบัว อาจารย์จะสอนนักศึกษาต่อหนึ่งภาคเรียนจำนวน 5 ครั้ง เท่านั้น อาจารย์ต้องวางแผนการสอนอย่างดี เตรียมสื่อการสอน เอกสารประกอบการสอน ต้องมีการเรียบเรียงเนื้อหาวิชาหรือการปรับเนื้อหาวิชา มีการวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมตามสภาพที่เป็นจริง

ถึงแม้อาจารย์จะมีปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนก็ตาม อาจารย์ทุกคนที่สอนนักศึกษาในทุกรายวิชามีความเห็นเช่นเดียวกัน คือ อาจารย์ทุกคนคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนว่าจะต้องให้ใจ ความรู้และคุณภาพ เหมือนวิทยาเขตเวียงบัวทั้งภาคปกติและภาคพิเศษ สอนโดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ความรู้ทางวิชาการ ความรู้เชิงวิชาชีพ และการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม จำเป็นต้องการกระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น แนวคิด และมุ่งสอนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เชิงวิเคราะห์ คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้สืบค้นหาข้อมูลและความรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะเป็นพิเศษจากการเรียนรู้หลาย ๆ ด้าน เช่นเดียวกับการเรียนการสอนที่วิทยาเขตเวียงบัว อาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลา เอาใจใส่ต่อนักศึกษา ถึงแม้ว่าการปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาจะมีไม่มากนักก็ตาม



3. **ด้านการจัดการเรียนการสอน** สำนักส่งเสริมวิชาการกำหนดตารางและเวลา ในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนของแต่ละภาคเรียน แต่ละรายวิชาที่สอนในแต่ละภาคเรียนมีการจัดการเรียนการสอน 5 ครั้ง / ภาคเรียน แต่ละครั้งที่สอนจะใช้ระยะเวลา 8 ชั่วโมง / ครั้ง นักศึกษาภาคปกติจะเรียนช่วงวันพุธ - อาทิตย์ นักศึกษาภาคพิเศษจะเรียนเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน คือ ช่วงเวลาของการเรียนการสอนเฉลี่ยอาจารย์กับนักศึกษาพบกันเดือนละครั้งซึ่งใช้เวลาห่างนานเกินไป อาจารย์ผู้สอนต้องตัดตอนเนื้อหาเป็นช่วง ๆ เพื่อปรับให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน เมื่อสอนเสร็จและทิ้งช่วงนาน ๆ เนื้อหาวิชาไม่ต่อเนื่องกัน อาจารย์ทุกคนที่ไปสอนก็พยายามมุ่งสอนเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ทางวิชาการมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ช่วงเวลาที่สอนใช้เวลา 8 ชั่วโมงต่อครั้ง อาจารย์และนักศึกษาเกิดความเหนื่อยล้า แต่การจัดการเรียนการสอนก็เป็นไปด้วยดีมาตลอด การปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษามีน้อย เพราะอาจารย์ที่สอนก็จะมุ่งเน้นที่การเรียนการสอนให้จบเนื้อหาวิชาที่เตรียมไปสอนและเวลา

ถึงแม้สภาพการจัดการเรียนการสอนจะเป็นเช่นนี้ก็ตาม หลักสูตรที่ทำการเปิดสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักสูตรบัญชีบัณฑิตควรพิจารณาศักยภาพของนักศึกษาและทรัพยากรเป็นหลักว่ามีความพร้อมหรือไม่ มากกว่าพุ่งไปที่เป้าหมายของสังคมหรือท้องถิ่น ต้องการบัณฑิตอย่างไรและจะผลิตอย่างไร การจัดการเรียนขึ้นอยู่กับตารางแผนการสอนของอาจารย์แต่ละท่าน แต่ละวิชา อาจารย์อาจจะมีกรอบหมายให้นักศึกษาทบทวน และอ่านหนังสือประกอบการสอนในแต่ละรายวิชา อาจารย์มีเทคนิคการสอนและการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรม นักศึกษาภาคพิเศษส่วนใหญ่เป็นผู้มีวุฒิภาวะสูง มีความขยัน มีความรับผิดชอบและเอาใจใส่ การจัดการเรียนการสอนจึงไม่มีปัญหาเท่าที่ควร นักศึกษาพอใจกับการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์เพราะอาจารย์แต่ละท่านมีเทคนิคการสอนที่เร้าใจ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทำให้นักศึกษามีความสนใจและเกิดการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาและอาจารย์เห็นพ้องกันว่า อาจารย์ควรมีความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพเฉพาะทาง เพื่อมาสอนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา สอนให้นักศึกษาลงมือแสดงออกในด้านความคิดเห็น การวิเคราะห์ แก้ปัญหาและทักษะปฏิบัติ สอนให้นักศึกษามีการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ อาจารย์มีการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและถ่ายทอดแนวคิดใหม่ ๆ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักศึกษาเป็นคนมีความคิด สามารถวิเคราะห์ แก้ปัญหาและมีทักษะปฏิบัติ นักศึกษาพอใจมากกับการเรียน วิชาวิจัยทางธุรกิจ เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1 และฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการจัดกิจกรรมกลุ่มและทำภาคนิพนธ์ก่อนสำเร็จการศึกษา เป็นการฝึกให้นักศึกษาลงมือแสดงออกมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเป็นอย่างดี สิ่งที่สำคัญที่จะขาดไม่ได้ก็คือ



สอนทุกครั้งควรสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมในแต่ละรายวิชา ถ้าอาจารย์ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่นักศึกษามีส่วนร่วมจะนำไปสู่การสร้างคน และเปิดโอกาสให้มีการบริการวิชาการแก่ชุมชน

4. สื่อการสอนและเทคโนโลยี อาคารสถานที่ สื่อที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนมีน้อยมาก ไม่เพียงพอสำหรับอาจารย์และนักศึกษา โดยเฉพาะสื่อการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดมีหนังสือสำหรับนักศึกษา เพื่อกระตุ้นคว้าและจำนวนน้อย ห้องสมุดคลับแคบ ไม่เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา อาจารย์ใช้ นักศึกษาค้นคว้าจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์จึงเป็นปัญหาสำหรับการใช้สื่อการสอน บรรณารักษ์ประจำห้องสมุดมีแต่ต้องช่วยงานด้านอื่น ถ้านักศึกษายกเข้าไปค้นหนังสือห้องสมุดต้องรอให้บรรณารักษ์มาเปิดห้องสมุดให้ สำหรับห้องเรียนมีไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีห้องปฏิบัติการด้านคอมพิวเตอร์แต่ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลได้

เนื่องจากวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนเปิดทำการสอนในภาคเรียนที่ 1 / 2548 มีอาคารเรียนรวมเพียงหลังเดียว สื่อการสอนและเทคโนโลยีมีน้อยและระบบการสืบค้นข้อมูลยังไม่พร้อมที่จะใช้งาน จำเป็นต้องมีการของบประมาณเพื่อพัฒนาในส่วนที่ยังขาดให้มากยิ่งขึ้น และเตรียมบุคลากรให้เพียงพอ ในส่วนของอาจารย์ที่สอนที่วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนในแต่ละภาคเรียน อาจารย์จะใช้สื่อการสอนเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การสอนต่อเนื่อง การสืบค้นข้อมูลของนักศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาภาคพิเศษสามารถสืบค้นจากหน่วยงาน การเรียนการสอนโดยการสืบค้นข้อมูลจึงไม่มีปัญหาสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้ แต่ก็ควรจะเร่งปรับปรุงเพื่อให้นักศึกษาภาคปกติที่ยังไม่มีงานทำได้สืบค้นข้อมูล ซึ่งจะเป็นการพัฒนานักศึกษาให้มีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอนยุคใหม่

## ตอนที่ 2 กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

การกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์แบบมีส่วนร่วม โดยข้อมูลจากนักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารและตัวแทนหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่มจากอาจารย์ผู้สอนวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ผู้บริหารและตัวแทนหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิตโดยการสัมภาษณ์นำผลสรุปและสังเคราะห์เพื่อกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยแยกเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้



1. การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างบัณฑิตที่พึงประสงค์ การสอนที่เน้นการปฏิบัติ การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้รู้จักแสวงหาความรู้ มีความสามารถทักษะเชิงวิชาชีพอย่างดีก่อนสำเร็จการศึกษา รู้จักพัฒนาตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลง ความรู้ความสามารถพิเศษที่จะต้องเสริมให้กับนักศึกษาคือความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษมีความจำเป็นมากในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น รู้จักวิเคราะห์และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นที่ยอมรับได้ก็ด้วยมาตรฐานทางวิชาการ ตลอดจนหลักสูตรที่เมื่อเปิดสอนแล้วน่าจะมีคุณภาพ แม้ว่าจะมีหลักสูตรที่เป็นเลิศเพียงใด หากกระบวนการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ มหาวิทยาลัยต้องถือเป็นภารกิจและควรรับผิดชอบในการพัฒนาและรักษาคุณภาพทางวิชาการ การที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและเข้ารับปริญญาเท่ากับประกันคุณภาพของบัณฑิตอยู่แล้วโดยอัตโนมัติ หากบัณฑิตกระทำภารกิจผลจากการปฏิบัติงานอันเป็นผลจากการไม่รู้จริงในศาสตร์หรือจากการไม่มีคุณธรรมที่พึงมี มหาวิทยาลัยก็จะได้รับผลกระทบเพราะการอนุมัติปริญญาให้แก่บัณฑิตนั้นต้องถือว่าผ่านกระบวนการตรวจสอบทางวิชาการอย่างรอบคอบ

การเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างบัณฑิต การผลิตบัณฑิตเป็นการสร้างคนที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีกลไกที่จะช่วยให้อาจารย์ได้ทราบว่าการสอนมีผลตรงตามที่ต้องการหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงกระบวนการให้ดียิ่งขึ้น อาจารย์จำเป็นต้องประเมินการสอนของตนเองเสมอ เพื่อตรวจสอบว่าได้สอนครบหัวข้อที่ตั้งใจไว้หรือไม่ หัวข้อเหล่านั้นจำเป็นหรือไม่ หรือมีหัวข้ออื่นที่อาจจำเป็นต้องศึกษาต้องรู้ โดยเฉพาะในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง เพื่อทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน นอกจากฐานความรู้ของศาสตร์ที่บัณฑิตเลือกเรียน ผู้มีความรู้ควรต้องมีเครื่องมือที่เหมาะสมและรู้จักใช้เครื่องมือที่แสวงหาความรู้ ในยุคเทคโนโลยีการสื่อสารก้าวหน้าเช่นในปัจจุบัน บัณฑิตในฐานะผู้มีความรู้จำเป็นต้องรู้จักการใช้คอมพิวเตอร์และระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในการแสวงหาข้อมูลและความรู้จากแหล่งข้อมูล บัณฑิตควรต้องมีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์แสวงหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างคล่องแคล่ว มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี สอนให้บัณฑิตเป็นผู้มีทัศนคติของนักวิชาการ การเป็นผู้รู้ในความรู้แห่งศาสตร์ที่เลือกเรียน เนื้อหาความรู้ที่บรรจุเข้าไปในหลักสูตรรับได้ไม่หมด การให้เนื้อหาความรู้มากจนเกินไปจะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ เพราะไม่อาจซึมซับความรู้ได้หมด การสอนให้เรียนรู้เป็นโดยให้มีรากฐานความรู้ไว้ น่าจะเป็นวิธีการที่ถูกต้องมากกว่า นอกจากนี้การสอนให้นักศึกษามีนิสัยใฝ่รู้ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองน่าจะสำคัญที่สุด เพราะคือคุณเจตน์ที่จะทำให้บัณฑิตเป็นนักวิชาการที่ดีได้ในที่สุด ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งได้กำหนดไว้ในหลักสูตรและความรู้สามัญที่บัณฑิต



ไม่ว่าสาขาใดหึงมีส่วนร่วมกัน ต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อเกิดความเชื่อมโยงกับสภาพที่เป็นจริงและสอดคล้องกับท้องถิ่น

2. ด้านความรู้ความสามารถเชิงวิชาชีพ จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เมื่อนำมาสังเคราะห์แล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นพ้องกันว่า มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการเชิงวิชาชีพเฉพาะให้กับบัณฑิตก่อนสำเร็จการศึกษา และปลูกฝังค่านิยมและรักท้องถิ่นของตนเอง สำหรับการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยแม่ฮ่องสอนค่อนข้างมีปัญหา มาก ๆ เพราะมีหน่วยงานภาคเอกชนรองรับนักศึกษาที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพน้อยมาก มีแต่เฉพาะหน่วยงานภาครัฐ ถ้าจะให้เมื่อนักศึกษามีโอกาสและไม่มีปัญหาทางการเงิน นักศึกษาควรที่จะหาแหล่งฝึกประสบการณ์จากสถานประกอบการในจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะนักศึกษาที่จะออกฝึกงานด้านการบัญชี ก่อนออกฝึกประสบการณ์ นักศึกษาควรได้รับการฝึกอบรมด้านการนำคอมพิวเตอร์ประยุกต์ใช้ทางด้านการบัญชี และควรนำโปรแกรมประยุกต์ใหม่ ๆ ทางด้านการบัญชีมาให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติให้มาก ควรให้โอกาสนักศึกษาได้เลือกสถานประกอบการตามความสนใจและเลือก

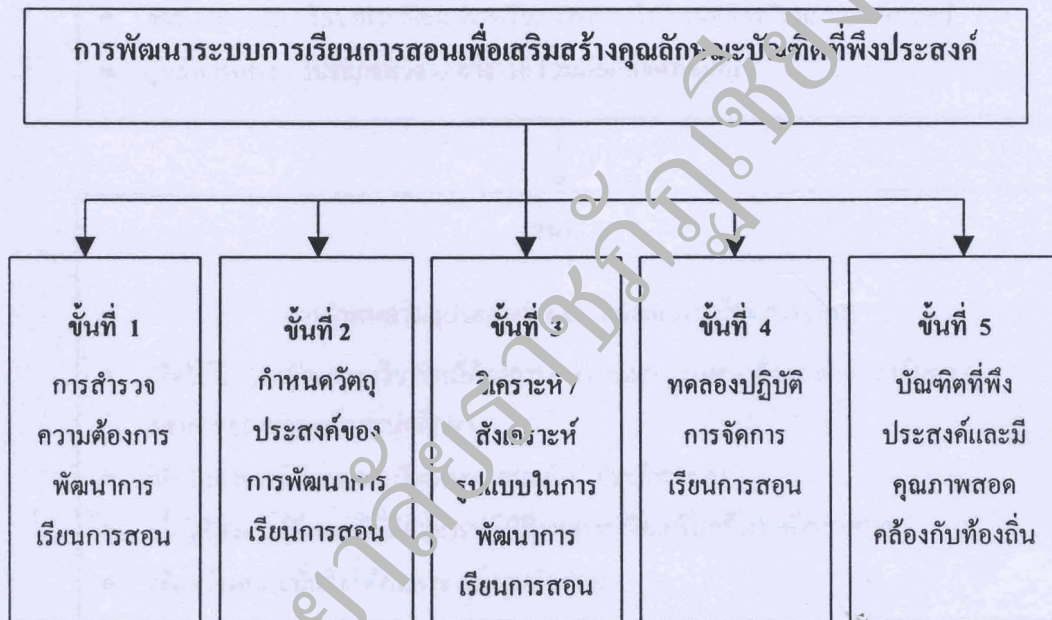
นอกจากนี้ยังเสนอแนะว่า ควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน สร้างบรรยากาศทางวิชาการ โดยจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ในโอกาสต่าง ๆ กัน เพื่อให้นักศึกษาได้แสดงผลงานและความรู้และเปิดโอกาสให้เพื่อน ๆ ชมผลงานนั้น นอกจากความรู้เชิงวิชาชีพเฉพาะ นักศึกษายังต้องมีความรู้ในเรื่องระบบคอมพิวเตอร์พื้นฐานและระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ความสามารถในการใช้ภาษาเป็นองค์ทั้งภาษาไทย - อังกฤษ

3. ด้านบุคลิก ลักษณะ คุณธรรมและจริยธรรม เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าคุณลักษณะของบัณฑิตคณะวิทยาการศึกษาระดับที่พึงประสงค์ นอกจากจะมีความรู้ด้านทักษะพื้นฐานและความรู้ด้านวิชาชีพ ความรู้ด้านวิชาการจำเป็นต้องควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม เช่น เป็นผู้มีความรู้กว้าง เพื่อที่จะสามารถพัฒนางาน ตัดสินใจได้ดีและแก้ปัญหาได้ ให้นักศึกษากลับแสดงออก มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีประสบการณ์ในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม บัณฑิตไม่เพียงแต่จะออกไปทำงานตามความรู้ที่ได้รับเรียนมาเท่านั้น แต่ต้องสามารถไปพัฒนางานนั้นให้ดียิ่งขึ้นได้ด้วยความสามารถ ต้องอาศัยความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ เพื่อเป็นฐานให้เห็นสภาพของงานและสภาพของปัญหาได้ชัดเจนขึ้น จึงจะมีความสามารถที่จะเชื่อมโยงความรู้มาแก้ปัญหาได้ดี มีความเป็นผู้ที่มีวินัยในตนเองและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ รู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง รู้จักกาลเทศะ มีบุคลิกภาพและสุขภาพจิตดี มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ และเป็นคน



ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาให้กับงานและเป็นแบบอย่างที่ดี ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักปรับตัว สามารถทำงานเป็นทีม / กลุ่ม มีความเป็นผู้นำ ตลอดจนสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและเพื่อนร่วมงานได้อย่างดี

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตลอดจน ข้อคิดเห็นจากการสนทนากลุ่มของอาจารย์ จัดสร้างรูปแบบการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ดังแผนภูมิที่ 4.1 และ แผนภูมิที่ 4.2



แผนภูมิที่ 4.1 การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์